

Brussel, 20 februari 2018

Belfius Smart Belgium Awards 2017

233 deelnemers, 6 genomineerden uit West-Vlaanderen naar de finale

**Categorie 'Belfius Smart City Award \geq 30.000 inwoners':
Kortrijk pioniert met circulaire verlichting**

**Categorie 'Belfius Smart City Award $<$ 30.000 inwoners':
In Kuurne schijnt de zon voor iedereen
Kortemark geeft inwoners inspraak via app
Kerk Poelkapelle wordt kinderopvang**

**Categorie 'Belfius Smart Care Award':
Mariasteen (Hooglede)
Slim projectiesysteem doet mensen met een beperking groeien in hun job
Mariënstede (Moorslede)
Uniek kassasysteem laat mensen met een beperking zelfstandig werken**

Officiële uitreiking van de Awards op het Smart Belgium Event op 21 maart 2018

Welke innovatieve en duurzame projecten die een echt antwoord bieden op de uitdagingen van onze samenleving, zullen op het Smart Belgium Event op 21 maart in de prijzen vallen? Kleine en grote ondernemingen, start-ups, scholen en universiteiten, ziekenhuizen en lokale besturen dienden samen niet minder dan 233 kandidaturen in. Een duidelijk bewijs van de innovatiezin in alle hoeken van het land. 50 ervan werden genomineerd voor de finale en maken kans op een van de 5 Awards en de publieksprijs die op de slotceremonie zullen worden uitgereikt in aanwezigheid van talrijke professionals en deskundigen uit het bedrijfsleven, de lokalen besturen, het onderwijs en de gezondheidssector.

Circulaire economie, Smart City diensten, Onderwijs, Energie, Milieu, Gezondheid & Preventie, Mobiliteit, Stadsontwikkeling: dat waren de 8 domeinen waarin ondernemingen, ziekenhuizen, rusthuizen en andere zorginstellingen, scholen, universiteiten en onderzoekscentra, steden en gemeenten, intercommunales en andere lokale besturen hun beste projecten konden indienen. Om de 233 kandidaturen te beoordelen, deed Belfius een beroep op diverse vakjury's met vertegenwoordigers uit de academische wereld, onderzoeksinstellingen, de zorg- en de technologiesector. Na de deliberatie bleven er in elke categorie nog 10 projecten over. De 50 genomineerden – waaronder Kortrijk, Kuurne, Kortemark, Langemark- Poelkapelle, Mariasteen en Mariënstede – zullen hun project binnenkort komen verdedigen voor de eindjury, die de laureaten zal aanduiden.

Categorie 'Belfius Smart City Award \geq 30.000 inwoners'

Kortrijk pioniert met circulaire verlichting

De bibliotheek in Kortrijk wordt tegenwoordig verlicht volgens een circulair model. Het resultaat? Een besparing op energie, grondstoffen en uitgaven, met een investeringskost van 0 euro.

Samen met OVAM en Bond Beter Leefmilieu creëerde Kortrijk een proefproject in het kader van de transitie naar een circulaire economie. "Na een maandenlange marktverkenning hebben we voor verlichting gekozen", vertelt Sebastien Lefebvre, Aankoop- en Technologiemanager Stad Kortrijk.

“Circulaire verlichting is relatief eenvoudig te installeren, en ook makkelijk realiseerbaar voor andere steden. Vandaag zijn er verschillende steden en leveranciers bezig met ons model, dat we reeds in 2016 samen met OVAM en Bond Beter Leefmilieu hebben uitgetekend en sinds vorig jaar gebruiken. De markt heeft ondertussen het voordeel van circulaire verlichting ingezien.”

Serviceprijs

Concreet voorziet de lichtfabrikant de nodige ledverlichting in het bibliotheekgebouw van Kortrijk. De stad betaalt een maandelijkse serviceprijs. Philips verzorgt de installatie, garandeert een blijvende optimale verlichting en neemt ook het onderhoud en eventuele vervanglampen voor zijn rekening. “Door van verlichting niet langer een product, maar een dienst te maken, moeten we ons nooit meer zorgen maken over lampen en armaturen”, verduidelijkt Sebastien Lefebvre. “Bovendien hebben we hierdoor ook toegang tot de allerbeste ledverlichting op de markt. Om winst te kunnen maken, beoogt de lichtleverancier uiteraard zo weinig mogelijk defecten en interventies. Dergelijke A-producten zouden we nooit gefinancierd kunnen hebben met onze eigen middelen, en dat geldt volgens mij voor veel overheden.”

60% energiebesparing

Naast de onbestaande investeringskost, zijn er nog tal van voordelen aan deze manier van verlichten. “Dankzij de veel energiezuinigere ledlampen realiseren we een jaarlijkse energiebesparing van 60% – oftewel 8.000 euro – voor de bibliotheek. Bovendien wilden we zo duurzaam mogelijk te werk gaan. De keuze viel niet alleen op lampen met een uitzonderlijk lange levensduur (15 jaar), we wilden de ledverlichting absoluut ook installeren in bestaande armaturen. Een volledige verlichtingsinstallatie ontmantelen en voorzien van nieuwe bekabeling en armaturen vonden we verre van duurzaam. Philips kwam met de oplossing om de nieuwe lampen via een soort tussenverbinding en zonder afbraakwerken te doen functioneren met onze bestaande installatie. Hierdoor is alles circulair bij ons.” De stad blijft voor minstens 10 jaar klant. Daarna zijn er verschillende opties: een contractverlenging of de verlichting een nieuwe bestemming geven. “Na hun voorziene levensduur doven de ledlampen gedeeltelijk uit en wordt de lichtopbrengst kleiner. Die lampen zouden we dan kunnen verplaatsen naar locaties waar we minder fel licht nodig hebben, zoals in onze garages of magazijnen. Een derde optie is dat Philips de verlichting terugneemt, recycleert of zelf een nieuwe bestemming ervoor zoekt.”

Categorie ‘Belfius Smart City Award < 30.000 inwoners’

In Kuurne schijnt de zon voor iedereen

342 ton minder CO₂-uitstoot, 450.000 kWh groene stroom en enorme betrokkenheid van de lokale gemeenschap. Dat zijn de sprekende resultaten van de slimme manier waarop Kuurne vandaag zonne-energie opwekt.

Kuurne selecteerde hiervoor 20 locaties in de gemeente. Daarna stelde ze via een overheidsopdracht de coöperatieve BeauVent aan om daar zonnepanelen te installeren. BeauVent financiert de installaties en de gemeente koopt de opgewekte zonnestroom aan een héél voordelig tarief zonder dat ze zelf ook maar 1 euro moet investeren.

Ook de burger heeft daar voordeel bij, want die kon mee investeren in het BeauVent-project. Een succes: in minder dan 12 uur tijd waren alle aandelen verkocht. De Kuurnenaars konden daarnaast via een groepsaankoop een zonne-energieinstallatie kopen tegen een heel voordelige prijs. En wie zelf niet wou of kon investeren, kreeg de kans om via derdepartijfinanciering zonnepanelen op zijn dak te laten installeren.

Kortemark geeft inwoners inspraak via app

De gemeente en het OCMW van Kortemark ontwikkelden zelf een app waarmee burgers kunnen aangeven welke gemeentelijke projecten voor hen echt belangrijk zijn. De voorgestelde projecten zijn het resultaat van een eerdere bevraging bij 1.485 inwoners.

“Via de S-Elect-app krijgen onze inwoners de kans om het beleid mee vorm te geven”, klinkt het. “Tegelijk maken wij hen bewust van het feit dat ‘koken geld kost’. Wie een project aanduidt, krijgt meteen te zien wat de impact van zijn keuze is op het gemeentebudget.”

Kortemark financierde de app met eigen beperkte middelen. De ontwikkeling gebeurde door een medewerker van het gemeentebestuur. Gadgets en promotie kosten 5.000 euro. Toch mag het resultaat er zijn: al meer dan 700 inwoners gebruikten de app. Volgens het gemeentebestuur is S-Elect dan perfect reproduceerbaar voor andere lokale overheden.

Kerk Poelkapelle wordt kinderopvang

Het project NieuwLeven@Kerk geeft het kerkgebouw van Poelkapelle een nieuwe zinvolle bestemming.

In een deel van de kerk komt er een buitenschoolse kinderopvang, een consultatiebureau van Kind en Gezin en multifunctionele ruimtes die het gemeenschapsleven een boost moeten geven. Het andere deel wordt omgebouwd tot een comfortabele liturgische ruimte.

Door het kerkgebouw te hergebruiken springt de gemeente op een duurzame manier om met de beschikbare ruimte, met zorg voor zowel het dorpszicht als het erfgoed. Ook het onderhoud van het gebouw wordt door de herbestemming opnieuw een te verantwoorden kost.

De architecturale beleving van het gebouw (gewelven, zuilen, ramen) wordt maximaal behouden in de publieke functies. De private ruimtes worden in een afzonderlijk volume gebouwd volgens een 'doos in doos-principe'. Dat zorgt voor een lagere energiekost.

Categorie 'Belfius Smart Care Award'

Mariasteen: slim projectiesysteem doet mensen met een beperking groeien in hun job

Sociaal maatwerkbedrijf Mariasteen stelt mensen met een beperking tewerk. Om hen te ondersteunen worden de verschillende stappen van het productieproces op hun werkplek geprojecteerd. Zo weet iedereen perfect wat hij moet doen en kunnen de medewerkers ook complexere taken uitvoeren.

Mariasteen in Hoogdele is een maatwerkbedrijf dat kansen creëert voor ruim 850 mensen met een beperking. De voorbije jaren zijn de opdrachten er steeds complexer geworden. "Minder repetitief werk, kleinere productiereeksen, meer eenmalige bestellingen en een toenemend aantal producten zijn daar de belangrijkste oorzaken van", zegt algemeen directeur Koen Staelens. "En dus zijn we op zoek gegaan naar een technologie om het werk te vereenvoudigen."

Die oplossing vond het maatwerkbedrijf in het 'Light Guide System', een projectiesysteem dat instructies op werkposten visualiseert via foto's, pictogrammen, bewegende animaties en tekst. "Je kan het vergelijken met een interactieve PowerPoint. Het systeem toont de stappen die een medewerker moet volgen om bijvoorbeeld een toestel te assembleren", illustreert Staelens. "De instructies kunnen aangepast worden aan het niveau en de taal van de werknemer. Bij een foute handeling verschijnt er een rood licht."

De mens centraal

Mariasteen is met deze innovatie niet aan zijn proefstuk toe. "We maken al enkele jaren gebruik van cobots om onze mensen te ondersteunen. En met Light Guide System kapen we een primeur weg. We zijn het eerste Europese bedrijf dat dit systeem toepast. Op die manier slagen we erin om onze maatschappelijke missie waar te maken: de mens centraal plaatsen."

Het Light Guide System gidst de medewerkers van Mariasteen niet alleen door hun werk, het leert hen ook nieuwe taken aan. "In vergelijking met vroeger kunnen ze vandaag meer diverse en complexere opdrachten aan. Dat betekent ook voor Mariasteen als werkgever een meerwaarde, omdat we nu meer opdrachten kunnen aanvaarden", aldus Koen Staelens.

Sinds de invoering van het slimme projectiesysteem is de productiviteit van de werknemers flink gestegen. "We merken dat vandaag elke werknemer erin slaagt om minstens één van zijn opdrachten binnen een bepaalde tijd uit te voeren. Vroeger lukte dat bij minder dan 1 op de 5."

Extra kwaliteitscontrole

Voor het sociaal maatwerkbedrijf biedt het Light Guide System bovendien een concurrentieel voordeel. "Door te investeren in technologische ondersteuning op de werkvloer, maken we het verschil ten opzichte van andere maatwerkbedrijven", vindt Koen Staelens. "We zijn vandaag in staat om te leveren wat onze klanten verwachten, ook als het om complexere opdrachten gaat. Light Guide System is een extra kwaliteitscontrole voor onze diensten en producten. Dat is goed voor de toekomst van dit bedrijf en voor onze klanten."

Mariënstede: Uniek kassasysteem laat mensen met een beperking zelfstandig werken

Mariënstede, een centrum in Dadizele (Moorslede) voor mensen met een beperking, ontwikkelde samen met busoschool De Hoge Kouter een kassa voor mensen met een zware verstandelijke beperking. Het systeem is uniek in de wereld.

Bewoners van Mariënstede verkopen eigen producten (o.m. zuivel, brood, bio-groenten,...) in een winkeltje in het centrum. "Toen wij vaststelden dat slechts een handvol van de bewoners overweg kon met een traditionele kassa, besloten wij op zoek te gaan naar een alternatief", vertelt directeur Lieven Detavernier.

"Om de winkel te runnen, moet je kunnen lezen en schrijven, rekenen, producten afwegen... Amper 2 mensen binnen ons centrum voldoen aan die vereisten. Daarom gingen we op zoek naar een kassa waarmee ook mensen met een zwaardere beperking kunnen werken. We hebben enkele voorbeelden gevonden in Nederland, maar ook die kassa's bleken te complex voor onze doelgroep."

Uniek prototype

Het project kwam in een stroomversnelling toen de Kortrijkse school voor buitengewoon secundair onderwijs De Hoge Kouter mee in het project stapte. Veel van hun schoolverlaters willen graag aan de slag in een winkel, maar ook zij ondervinden vaak problemen met klassieke kassa's. Samen met Summit, een producent van kassasystemen, ontwikkelden Mariënstede en De Hoge Kouter een aangepaste kassa.

"Onze kassa werkt met duimherkenning, de producten kunnen worden gescand, een cashbox geeft automatisch wisselgeld terug en betalen kan met Bancontact of via een betaalapp", legt Lieven Detavernier uit. "Alles is voorzien om mensen met een verstandelijke beperking zelfstandig te laten werken met de kassa. Doet er zich toch een probleem voor, dan roept het systeem automatisch een begeleider op om te helpen."

Nieuwe jobkansen

De geavanceerde kassatechnologie zorgt ervoor dat ze heel eenvoudig kan bediend worden. Het resultaat is dat mensen met een beperking net zo goed aan de slag kunnen in de retail, de horeca, bibliotheek,...

Enkele retailers gaven reeds aan geïnteresseerd te zijn. “We plannen momenteel een roadshow om onze kassa bekend te maken bij potentiële partners. Daarna kunnen we het project verder uitbouwen,” blikt Lieven Detavernier vooruit.

5 Awards en een publieksprijs

De Belfius Smart Belgium Awards bestrijken 3 domeinen – Smart Cities, Smart Companies, Smart Care – en zijn onderverdeeld in 5 categorieën. Naast de 5 Awards wordt er op woensdag 21 maart 2018 ook een **publieksprijs** uitgereikt. Voor die publieksprijs kan tijdens de weken vóór de ceremonie elektronisch worden gestemd via de website <https://smartbelgium.belfius.be>. Op die manier wil Belfius iedereen de kans geven om te kiezen voor het project van zijn voorkeur.

Voor meer info over de Belfius Smart Belgium Awards 2017:

- <https://smartbelgium.belfius.be> (met de mogelijkheid zich onderaan in te schrijven voor de **wekelijkse newsletter** en zo de recentste ‘news’ over de Awards te ontvangen)
- [Twitter: @Smart Belgium](https://twitter.com/SmartBelgium)

Perscontact

Ulrike Pommée
Ulrike.pommee@belfius.be / press@belfius.be
+32 2 222 02 57
www.belfius.com

